

Hypoparathyreoidisme

Forekomst, symptomer og påvirkning af livskvaliteten

Hvad er hypoparathyreoidisme?

Hypoparathyreoidisme (også kaldet hypopara) er en **sjælden endokrin (hormon) sygdom**, der forårsages af **et utilstrækkeligt indhold af biskjoldbruskkirtelhormon (parathyroideahormon, PTH)** i kroppen.

Biskjoldbruskkirtlerne er placeret bag skjoldbruskkirtlen på halsen. De producerer PTH, som er den primære regulator af calcium og fosfat i kroppen, ved at virke direkte på knogler og nyrer og indirekte på tarmen. Hvis biskjoldbruskkirtlerne fjernes, ødelægges eller ikke virker optimalt, kan det føre til utilstrækkelige PTH-niveauer.

Hypoparathyreoidisme skyldes genetiske, autoimmune og andre årsager. Oftest opstår det efter **halskirurgi, hvilket udgør ca. 75 % af alle tilfælde.**

Hypoparathyreoidisme anses for at være kronisk, hvis det varer i over 6 måneder efter operation. Dette ifølge retningslinjerne fra Endocrine Society i 2016, en international og canadisk konsensusudtalelse i 2019 og European Society of Endocrinology i 2022.

I EU anslås det, at 3,2 ud af 10.000 personer lever med hypoparathyreoidisme.

Symptomer og komplikationer

Hypoparathyreoidisme kan påvirke adskillige systemer i kroppen og kan være forbundet med en række kortvarige symptomer og langvarige komplikationer.

Hjernen

- Symptomer på angst og depression
- Træthed
- Kognitiv funktionsnedsættelse, hjernetåge

Centralnervesystemet

- Krampeanfald
- Forkalkning
- Parkinsonisme eller ufrivillige muskelsammentrækninger

Lungerne

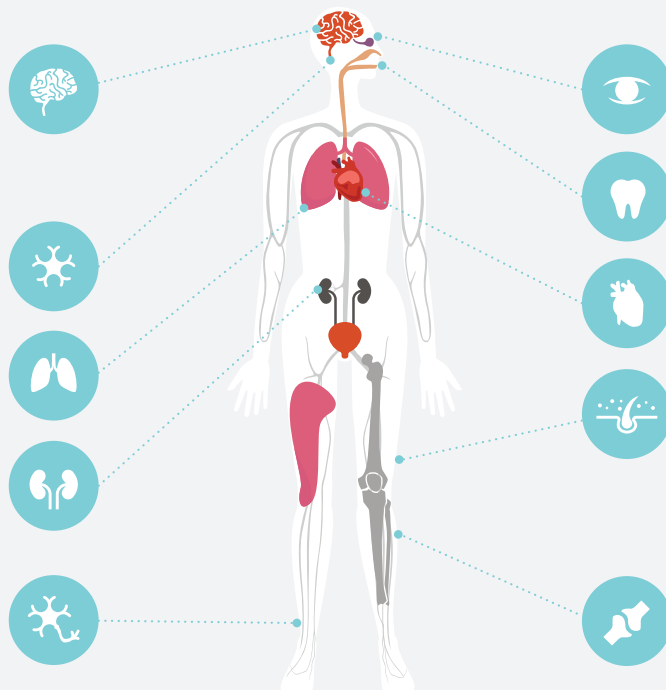
- Ufrivillige muskelsammentrækninger af stemmelæberne

Nyrene*

- Aflejring af kalk
- Nyresten
- Kronisk nyresygdom

Det perifere nervesystem

- Prikken, snurren eller sovende fornemmelse
- Muskelkramper
- Kramper

Øjnene

- Grå stær
- Papilødem

Tænderne

- Ændret tandmorfologi (form og størrelse)

Hjertet

- Hjerterytmie
- Udvidet og slap hjertemuskel grundet for lavt calcium (hypocalcæmi)

Huden

- Tør hud
- Pustuløs psoriasis
- Skrøbelige negle og tilbøjelighed til neglsløsning
- Groft, tyndt hår

Bevægeapparatet

- Muskelsygdomme
- Gigttildelser

*Disse symptomer skyldes hovedsageligt behandling med calcium og D-vitamin og ikke selve sygdommen.

Hypoparathyreoidisme påvirker livskvaliteten

Hypoparathyreoidisme kan være en belastning for helbreds­mæssig **livskvalitet**, **fysisk funktionsevne** og **mentalt velvære**, uanset indholdet af serumcalcium.

I en spørgeskemaundersøgelse* blandt personer med hypoparathyreoidisme angav de adspurgte følgende påvirkning af deres daglige liv, mentale sundhed, aktivitet, sociale liv og forhold.

Dagligt liv

79 %

kunne ikke gøre så mange ting som normalt i hjemmet

43 %

sagde, at hypoparathyreoidisme påvirkede deres arbejdsevne

67 %

kunne ikke gøre så mange ting, som de var vant til/gerne ville

Mental sundhed

81 %

følte sig ængstelige eller havde angst

64 %

følte sig frustrerede

62 %

følte sig deprimerede eller kede af det

Aktivitet

76 %

kunne ikke motionere på samme måde som normalt

52 %

var mindre aktive, end de ellers havde været/gerne ville være

50 %

kunne ikke bevæge sig så godt (herunder evnen til at gå)

Socialt liv og forhold

79 %

kunne ikke engagere sig socialt i samme grad som før

57 %

var mere begrænsede i den type sociale aktiviteter, de kunne udføre

43 %

sagde, at det påvirkede deres forhold til familien

*Spørgeundersøgelsen blev udført med 42 voksne med hypoparathyreoidisme.